

Læreplan i Vg3 skogfaget

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 6. mai 2021 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2022

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Vg3 skogfaget handler om skogdriftsnæringa som leverandør av fornybare og bærekraftige råvarer og som aktør på et nasjonalt og et internasjonalt marked. Faget skal gi lærlingene kompetanse til å håndtere skogsmaskiner, ta selvstendige avgjørelser og benytte aktuell teknologi til arbeid i skogbruket. Faget skal også bidra til å dekke samfunnets behov for bærekraftige, skogbaserte produkter og tjenester i framtida, og være et positivt bidrag til klimaregnskapet. Faget handler videre om å utvikle skogbruksfaglig kompetanse som næringslivet etterspør.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Vg3 skogfaget skal bidra til deltakelse i en næring med lange tradisjoner som har skapt lokal kultur og identitet. Faget skal også bidra til en bærekraftig skogsdrift som tar hensyn til lokale, nasjonale og internasjonale føringer. Faget skal videre bidra til personlig og sosial utvikling og engasjement for skogbruket gjennom arbeid i bedrift. Faget skal også bidra til å gi kunnskap om arbeidsgiverens og arbeidstakerens plikter og rettigheter og om betydningen av trepartssamarbeidet, der arbeidsgivere, arbeidstakere og myndigheter jobber sammen for å utvikle et bedre arbeidsliv.

Kjerneelementer

Skogen som ressurs

Kjerneelementet skogen som ressurs handler om skogbasert næringsvirksomhet. Det handler om hvordan skogbruket påvirker og ivaretar skogens økosystem og det lokale og globale klimaet, og om å drive miljø- og klimatilpasset skogbruk. Kjerneelementet handler også om hvordan virkesutnytting påvirker lønnsomheten i verdikjeden.

Yrkesutøvelse i skogen

Kjerneelementet yrkesutøvelse i skogen handler om bruk og vedlikehold av skogbrukets maskiner og manuelle og digitale verktøy og redskaper. Det handler videre om å opptre profesjonelt og ta selvstendige avgjørelser. Kjerneelementet handler også om sammenhengen mellom innsatsfaktorer og sluttresultat og om regelverk og avtaler som regulerer arbeidsforhold i skogen.

Sikkerhet og kvalitet

Kjerneelementet sikkerhet og kvalitet handler om å ivareta helse, miljø og sikkerhet og om det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet i skogbruket. Det handler også om risikovurdering og internkontroll etter gjeldende miljø- og bransjestandarder og om regelverk som sikrer best mulig kvalitet i skogbrukets produkter og tjenester.

Tverrfaglige temaer

Bærekraftig utvikling

I vg3 skogfaget handler det tverrfaglige temaet bærekraftig utvikling om miljøbevissthet og om klimaendringer, forurensning og tap av biologisk mangfold, som framtidens skogbrukere skal bidra til å motvirke. Videre dreier det seg om å vurdere skogbrukets miljøutfordringer opp mot globale og lokale klima- og naturhensyn. Det handler også om å utforske og ta i bruk relevant teknologi for å bidra til en bærekraftig utvikling av skogens fornybare ressurser. Det handler videre om å kunne forstå hva som påvirker næringsutøvelsen i skogen, om å delta i samfunnsdebatten og om å vise ansvar i bruk av skogen som ressurs.

Grunnleggende ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Å uttrykke seg muntlig i vg3 skogfaget innebærer å bruke fagspråk i drøfting og refleksjon over faglige emner, å diskutere og begrunne faglige valg og løsninger og å kommunisere for å ivareta helse, miljø og sikkerhet i arbeidet. Det innebærer også å lytte, kommunisere og samarbeide med kolleger, andre yrkesutøvere, rettighetshavere og interessegrupper i forbindelse med arbeid i skog.

Å kunne skrive

Å kunne skrive i vg3 skogfaget innebærer å bruke fagspråk for å utforme tekster tilpasset mottaker og formål. Det innebærer også å planlegge, rapportere, dokumentere og evaluere arbeid i henhold til gjeldende krav og helse, miljø og sikkerhet. Det innebærer videre å utforske og reflektere over faglige emner og problemstillinger og å bruke kilder i kommunikasjon og informasjonsutveksling på en kritisk måte som lar seg etterprøve.

Å kunne lese

Å kunne lese i vg3 skogfaget innebærer å bruke og forstå arbeidsbeskrivelser, regelverk, bransjestandarder og fagrelatert informasjon. Det innebærer også å

finne og vurdere informasjon for å tilegne seg fagkunnskap gjennom ulike medier.

Å kunne regne

Å kunne regne i vg3 skogfaget innebærer å utføre ulike målinger og beregninger. Det innebærer å kalkulere driftspriser, sette mål og evaluere arbeid knyttet til økonomisk planlegging og drift. Å kunne regne innebærer også å tolke informasjon fra tallmateriale i tabeller, statistikk og grafiske framstillinger, og å forstå og vurdere prislister for å oppnå optimal virkesutnytting.

Digitale ferdigheter

Digitale ferdigheter i vg3 skogfaget innebærer å bruke digitale ressurser under planlegging, gjennomføring, dokumentasjon og evaluering av arbeid i skogen. Det innebærer også å håndtere digital informasjon mellom datasystemer og å kontrollere og kalibrere produksjonsutstyr. Videre innebærer digitale ferdigheter å samle inn nødvendige data og oppdatert kompetanse fra digitale ressurser og faglitteratur på en kildekritisk måte. Det innebærer også å utvikle etisk bevissthet og å vise digital dømmekraft.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering vg3 skogfaget

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere klimatilpasset skogsdrift etter gjeldende miljøstandarder, avtaler og regelverk
- bruke digitale ressurser og informasjon fra skogsmaskiner, skogbruksplaner, navigasjonsutstyr og andre kilder i planlegging, gjennomføring og dokumentasjon av arbeidsoppgaver
- vurdere risiko og arbeide under ulike naturgitte forhold, og i nærheten av privat og offentlig infrastruktur
- bruke bedriftens internkontrollsystem og påvise, rapportere og dokumentere avvik
- utføre arbeidsoppgaver i skog på en ergonomisk riktig måte, etter gjeldende regelverk for helse, miljø og sikkerhet
- bruke skogsmaskiner og utstyr tilpasset arbeidsoppgaven etter gjeldende regelverk
- planlegge hogstform for etablering av ny skog, velge foryngelsesmetode og legge til rette for foryngelse

- bruke gjeldende målereglement og dimensjonskrav og gjøre rede for hvordan en apteringsinstruksjon fungerer, for å oppnå optimal virkesutnytting
- kontrollere, kalibrere og justere innstillinger av produksjonsutstyr
- vedlikeholde skogsmaskiner, identifisere feil, bestille og bytte ut komponenter
- kalkulere driftspris og utføre driftsoppfølging for å vurdere lønnsomhet av skogsdrift
- vurdere risiko for og iverksette tiltak for å forebygge sporskader
- vurdere skogbrannfare og iverksette tiltak som reduserer skogbrannrisikoen i skogsdrift, og iverksette slokking og varsling ved brann
- bruke og vedlikeholde motorsag og ryddesag, og vurdere behov for og utføre ungskogpleie og forhåndsrydding
- reflektere over hvordan arbeidet påvirker økosystemet i skogen, vurdere hvordan man kan begrense negativ påvirkning på skogen, miljøet og klimaet og iverksette tiltak
- arbeide etter regelverk og avtaler som regulerer arbeidsforholdet i faget, og gjøre rede for arbeidsgiverens og arbeidstakerens plikter og rettigheter

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse. Lærlingene viser og utvikler kompetanse i vg3 skogfaget når de bruker kunnskaper, ferdigheter og kritisk tenkning til å løse arbeidsoppgaver i faget.

Instruktøren skal legge til rette for lærlingmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom varierte arbeidsoppgaver. Instruktøren og lærlingene skal være i dialog om lærlingenes utvikling i vg3 skogfaget. Lærlingene skal få mulighet til å uttrykke hva de opplever at de mestrer, og reflektere over egen faglig utvikling. Instruktøren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at lærlingene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin i faget.

Vurderingsordning

Sluttvurdering

Før fagprøven må alle som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, ha bestått en skriftlig eksamen laget ut fra læreplanen i faget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt. Eksamen skal ikke ha forberedelsesdel.

Opplæringen i vg3 skogfaget skal avsluttes med en fagprøve. Alle skal opp til fagprøven, som skal gjennomføres innenfor en tidsramme på to–tre virkedager.